

Inventarisatie woonwensen senioren

In de periode november 2022 tot april 2023 hebben KBO-Goirle en SeniorenBelangen Riel vier lezingen georganiseerd om senioren te informeren en bewust te maken rondom de thema's Wonen, Zorg en Welzijn. Langer in een vertrouwde, veilige en sociaal aantrekkelijke omgeving blijven wonen, dat is de voorkeur van veel senioren. Het liefste ook als er op den duur (meer) zorg nodig is. Een ideaal plaatje; gewoon in je eigen huis ouder worden, al dan niet met hulp van buiten. Dat ideaal is echter alleen te bereiken als je daarover op tijd nadenkt en gepaste actie onderneemt. De lezingen waren hoofdzakelijk bedoeld als dat nodige zetje om senioren te laten nadenken over hun eigen situatie en waar nodig veranderingen aan te brengen.

Maar dat valt niet mee als nu al blijkt dat er onvoldoende geschikte woningen zijn voor senioren, dat er een tekort is aan verpleeghuisplaatsen, dat de herstellzorg vanuit het ziekenhuis steeds meer in de thuissituatie moet plaatsvinden en de thuiszorg wordt teruggebracht naar puur noodzakelijke zorgmomenten. Om een beter beeld te krijgen van de situatie in onze gemeente hebben beide seniorenverenigingen een enquête uitgevoerd naar de woonwensen van senioren. De uitkomsten van deze enquête hebben we hier samengevat.

De enquête bestond uit drie groepen vragen:

- ▶ de persoonlijke omstandigheden van de invullers (respondenten). Hierbij is te denken aan leeftijd, geslacht en of al dan niet samen wonend met een partner;
- ▶ een inventarisatie van de huidige woonsituatie en in hoeverre de respondent tevreden is over de huidige woning. Het gaat hier over vragen als het soort woning, eigen huis of gehuurd en een inventarisatie over eventuele tekortkomingen aan de woning;
- ▶ een beeld van de gewenste woonsituatie. Wat is belangrijk aan een eventuele andere woning en zou een andere woonvorm een optie zou kunnen zijn.

Conclusie

Uit de enquête blijkt een redelijk eensluidend beeld. Over het algemeen hebben senioren dezelfde woonwensen. Een aantal aspecten springen daarbij in het oog.

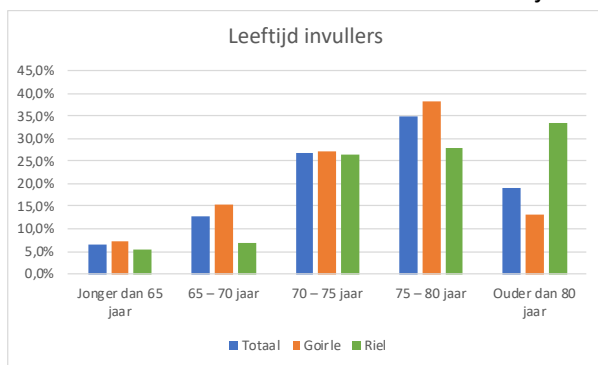
- ▶ Veel senioren zijn tevreden over hun woning. Dat neemt niet weg dat toch zo'n 40% op kortere of langere termijn wenst te verhuizen. De belangrijkste redenen zijn daarbij dat het huidige woning te groot is, teveel werk vereist en niet of moeilijk levensloopbestendig is te maken. Nemen we daarbij in ogenschouw dat van degenen die geen verhuisbehoefte hebben ongeveer de helft al levensloopbestendig woont, kan worden geconcludeerd dat de verhuisbehoefte groot is. Dit zou ook meer woonruimte voor gezinnen vrij maken.
- ▶ Naar mate senioren ouder worden, neemt het aantal alleenstaanden exponentieel toe. Dat heeft gevolgen voor de grootte van de woning. Dat leidt tot een grote groei van alleenstaande vrouwen boven de 75 jaar die graag kleiner en beschermd willen wonen. Deze behoefte kan met het huidige beleid niet worden ingevuld. Dit issue speelt zowel in Goirle als in Riel.
- ▶ Voor alle senioren geldt dat een woning bij voorkeur gelijkvloers is. Dat hoeft geen grondgebonden woning te zijn, maar een (gedeeltelijk) gemeenschappelijke tuin is daarbij fijn.
- ▶ Ongeacht of de woning al dan niet deel uit maakt van een Knarrenhof, stellen senioren duidelijk prijs op een gemeenschappelijke ruimte. De behoefte daartoe is erg groot. Nabijheid van voorzieningen als winkels wordt ook erg op prijs gesteld. Daarmee is niet gezegd dat de woning

in het centrum moet staan, ook veiligheid, rust en privacy worden belangrijk gevonden. Een grotere spreiding van winkels en gemeenschapsvoorzieningen binnen beide kernen is daarom het overwegen waard.

- ▶ Een oplossing in een andere richting zou kunnen zijn dat de gemeente in het vergunningenstelsel meer mogelijkheden gaat bieden voor woningsplitsing en erfdeling. Zeker in gevallen met grote woningen of grote tuinen zou dit een eenvoudig en snel antwoord kunnen zijn op de woonvraag.

De respondenten

In totaal zijn 195 formulieren ingevuld: 138 in Goirle en 57 in Riel. De leeftijd van de respondenten ligt voor het grootste deel tussen de 70 en 80 jaar, met een nadruk op de groep 75 tot 80-jarigen. In Riel hebben relatief meer mensen boven 80 jaar de enquête ingevuld.

Onder de respondenten waren 114 vrouwen (58%) en 64 mannen (33%). Verder zijn 8 formulieren gezamenlijk ingevuld. In totaal hebben 9 mensen geen antwoord gegeven op deze vraag.

Onder de respondenten waren 39 % alleenstaanden; hoofdzakelijk vrouwen (82%). Naar mate de leeftijd toeneemt, neemt ook het percentage alleenstaanden snel toe. Bij de groep

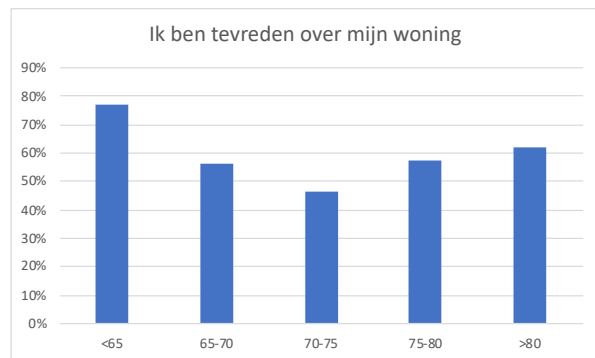
70-75 jarigen is dit 20%, dit loopt op naar 65% bij de groep boven 80 jaar.

De huidige woning

Het eigen woning bezit onder de respondenten is hoog: 83% van de respondenten woont in een eigen woning, 15% woont in een woning van een woningcorporatie en een heel kleine groep (4 mensen) huurt van een particulier. Daarbij moet worden opgemerkt dat aanzienlijk meer vrouwen huren (20%) dan mannen (8%).

Een groot deel van de respondenten woont in een vrijstaand huis (28%), in een twee-onder-een-kap (25%) of een tussenwoning (22%); appartementen (12%) en hoekwoningen (11%) zijn minder populair. Slechts 2 respondenten wonen in een mantelzorgwoning. Verder is opvallend dat vrouwen over het algemeen wat kleiner behuurd zijn dan mannen. Dat heeft mogelijk te maken dat vrouwen meer alleenstaand zijn dan mannen en ook vaker huren. (zie ook eerdere opmerkingen)

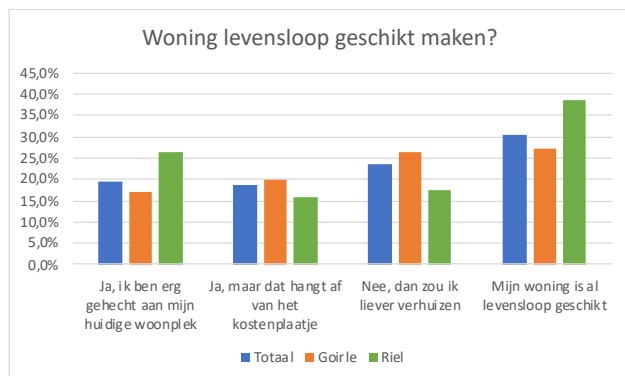
Ruim de helft van de mensen is tevreden over het huis waar zij wonen (56%) en denkt niet over verhuizen (61%). Opvallend is dat de groep 70 tot 75 jarigen het minste tevreden is over hun woning. Dit wordt wellicht veroorzaakt door het feit dat onder deze groep het laagste percentage levensloopbestendige woningen is te vinden en de noodzaak over de woonsituatie na te denken meer actueel is. Het blijkt dus dat mensen tussen de 70 en 75 jaar merken dat de huidige woning niet meer

voldoet aan de eisen van een seniorenwoning. De groep jonger dan 65 is het meest tevreden is. Daar is, opmerkelijk genoeg, ook het percentage levensloopbestendige woning het grootste. Ook de noodzaak te reflecteren over de woonsituatie is bij deze groep wellicht kleiner.

Aan respondenten is gevraagd over welke aspecten van de woning zij niet tevreden zijn. De belangrijkste daarvan zijn dat het huis te groot is (27%), de tuin teveel werk (24%), de woning niet gelijkvloers (19%) en te ver weg van winkels en voorzieningen (10%). Ook van de respondenten die wel tevreden waren over hun woning gaf 48% aspecten aan waarover zij niet tevreden waren. Een te groot huis en niet gelijkvloers waren de belangrijkste tekortkomingen. Ruim 84% van de respondenten geeft aan nooit, of slechts enkele malen per jaar behoefte te hebben aan logeerruimte. Slechts 3% van de respondenten geeft aan wekelijks logés te ontvangen.

Van de 61% mensen die niet willen verhuizen heeft de helft al een levensloopbestendige woning (30%). Dat percentage is in Riel met 39% aanzienlijk hoger dan in Goirle (27%). Als het gaat over levensloopbestendig maken van de woning geeft 24% van de respondenten aan liever te verhuizen. In de grafiek worden de verschillende voorkeuren getoond. Ook hier zijn aanzienlijke verschillen tussen Goirle en Riel te constateren. Over het algemeen zijn de inwoners van Riel meer honkvast dan die in Goirle.

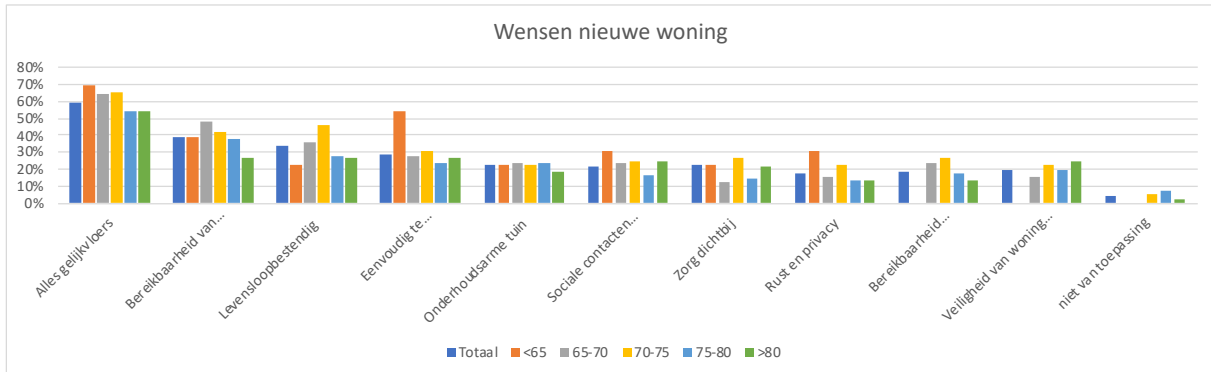

Een klein deel van de respondenten gaf aan om mogelijkheden van het bijplaatsen van een mantelzorgwoning (4%), erfdeling (3%) of woningsplitsing (4%) te overwegen.

Van de 39% respondenten die wel nadenken over verhuizen wil de helft op relatief korte termijn (tussen nu en drie jaar) dat doen. Dat houdt in dat zo'n 20% van de respondenten min of meer concrete plannen tot verhuizen heeft.

De gewenste woonsituatie

Ondanks dat een grote groep tevreden is over hun huidige woning, zijn zij goed in staat aan te geven wat zij wensen in een nieuwe woning. Uit de grafiek blijkt duidelijk dat alles gelijkvloers verreweg het meest belangrijke is, zeker als levensloopbestendig daarbij wordt betrokken. De bereikbaarheid van voorzieningen als winkels is daarbij een goede tweede, hoewel het belang daarvan afneemt naar mate respondenten ouder zijn. Verder is ook te zien dat beperking van onderhoud aan huis en tuin ook hoog scoort. Hierover zijn alle leeftijdsgroepen het duidelijk eens.

Daarnaast is gevraagd of respondenten interesse hebben in een Knarrenhof of een soortgelijke (gedeelde) woonvorm. Van de respondenten geeft 34% aan hier wel oren naar te hebben, 53% geeft aan geen interesse te hebben en 12 weet het niet of heeft geen antwoord gegeven. Opvallend is de grote behoefte aan gemeenschappelijke voorzieningen. Een gemeenschappelijke tuin en een gemeenschapsruimte wordt door 25% van alle respondenten op prijs gesteld. Van degenen die interesse hebben in een Knarrenhof is dit zelfs meer dan 50%. De behoefte aan een gedeelde logeerkamer is daarbij duidelijk minder. Hieraan heeft slechts 8% van de respondenten behoefte. Dat heeft wellicht ook te maken met de relatief lage behoefte aan logeerruimte.